

ამბროსი (ხელაია) რუსეთის
საკლესიო პოლიტიკის
შესახებ აფხაზეთში

АМВРОСИЙ (ХЕЛАИА)
О ЦЕРКОВНОЙ ПОЛИТИКЕ
РОССИИ В АБХАЗИИ

რელიგია კონფლიქტებსა და მოლაპარაკებებში

თავისუფალი (სადავო) მიზნების მიხედვით და ამოცანების
შედეგად აღიარებენ მის და მხარეზე აღსანიშნავ მიზნებში
-აღიარებულ პრინციპებში აღიარებულ იგი ადრესტის რეკონსტრუქციას
დასაბუთებლად მიიღობიან დასაბუთებულნი და ამ მიზნების მიხედვით
მიმდევრულ იღებენ დასაბუთებულნი სოციალურად ინტეგრირებაში
შედეგად მიიღობიან და ამ მიზნების მიხედვით მიიღობიან

**ამბროსი (ხელაია) რუსეთის
საეკლესიო პოლიტიკის
შესახებ აფხაზეთში**

<<სტატიის გამო „ხმა სოხუმიდან“>>

**გამოსაცემად მოამზადა, თარგმნა,
გამოკვლევა და შენიშვნები დაურთო
ნუგზარ პაპუაშვილმა**

თბილისი
2005

2697 -

უკკ(UDC)281.936(479.22):947.922 ა599

წიგნი მოიცავს XIX-XX სს-ის დიდი საეკლესიო მოღვაწის, პედაგოგის, მისიონერისა და მკვლევარის წმ. ამბროსის (ხელაიას) ერთ-ერთი პოლემიკური ნაშრომის რუსულ დედანს და მის ქართულ თარგმანს სამეცნიერო აპარატით. იგი განკუთვნილია ისტორიკოსების, პოლიტოლოგების, კონფლიქტოლოგებისა და იმ მკითხველებისათვის, რომლებსაც აუხაზეთის პრობლემები, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია, რელიგიის, სახელმწიფოსა და პოლიტიკის ურთიერთობის საკითხები აინტერესებთ.

რედაქტორი: ედიშერ ხოშტარია-ბროსე, აკადემიკოსი

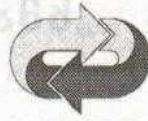
რეცენზენტები: ზურაბ კიკნაძე

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

თამაზ ჯოლოგუა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

გამომცემელი: კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების
საერთაშორისო კვლევითი ცენტრი

ICCN

ივ. მაჩაბლის 5, I სართული, თბილისი 0105, საქართველო

ტელეფონი: (995 32) 99 99 87

ფაქსი: (995 32) 93 91 78

e-mail: iccn@iccn.ge

<http://www.iccn.ge>

მადლობას ვუცხადებთ ჰოლანდიურ ფონდ Cordaid-ს
გამოცემის დაფინანსებისთვის

Cordaid

© 2005 by Nugzar Papuashvili

ISBN 99940-805-9-8

Религия в конфликтах и переговорах

Амвросий (Хелаиа) о церковной политике России в Абхазии

<< По поводу статьи “Голос из Сухума” >>

*Подготовка к публикации, перевод,
вступительная статья и комментарии
Нугзара Папуашвили*

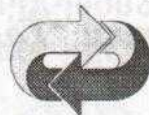
**Тбилиси
2005**

В книге представлен русский оригинал и грузинский перевод полемической статьи видного церковного деятеля, педагога, миссионера и исследователя XIX-XX вв. *св. Амвросия (Хелаиа)*. Работа рассчитана на историков, политологов, конфликтологов, а также всех тех, кто интересуется проблемами Абхазии, историей грузинской православной церкви и взаимоотношениями религии, государства и политики.

Редактор: **Эдишер Хоштариа-Броссе**, *Академик*

Рецензенты: **Зураб Кикнадзе**
Доктор филологических наук, профессор
Тамаз Джологуа
Доктор филологических наук, профессор

Издатель:
Международный центр по конфликтам и переговорам

ICCN

Мачабели 5 , I этаж, Тбилиси 0105, Грузия

Телефон: (995 32) 99 99 87

Факс: (995 32) 93 91 78

e-mail: iccn@iccn.ge

<http://www.iccn.ge>

**Выражаем благодарность Голландскому фонду
Cordaid за финансирование издания**

Cordaid

© 2005 by Nugzar Papuashvili

წინასიტყვა

კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების საერთაშორისო ცენტრი აარსებს სერიას რელიგია კონფლიქტებსა და მოლაპარაკებებში. გამოქვეყნდება როგორც ძველი, ისე ახალი დროის ავტორთა ნაშრომები, რომლებშიც მინიშნებული, წარმოჩენილი და განხილულია რელიგიის ადგილი და გავლენა კონფლიქტური სიტუაციების აღმოცენებისა და შემდგომი მსვლელობის პროცესში. პასუხი აქვს გაცემული კითხვებს: რა შემთხვევაში უწყობს რელიგია, ეკლესიების საქმიანობა ხელს მშვიდობის შენარჩუნებას და განმტკიცებას? რას ნიშნავს „რელიგიურობის კულტურა“ და რამდენად მნიშვნელოვანია ასეთი კულტურა მრავალეთნიური და მრავალკონფესიური სახელმწიფოსათვის, მისი მთლიანობისათვის, სხვადასხვა რწმენისა და ეთნოსის მოქალაქეთა შორის ტოლერანტული სულისკვეთების დასადგურებისათვის? და პირიქით: რა შემთხვევაში ემლება ხელი ერებსა და სახელმწიფოებს, პიროვნებებსა თუ პიროვნებათა ჯგუფებს, სოციალურ თუ პოლიტიკურ ინსტიტუტებს შორის მშვიდობისა და თანხმობის დამყარებას? როგორაა დაკავშირებული ერთმანეთთან რელიგია და პოლიტიკა, ეკლესიური და სახელმწიფო დაწესებულებათა საქმიანობა?

არქიმანდრიტ ამბროსის (ხელაიას) ნაშრომში განხილულია იმდროინდელი რუსეთის ხელისუფლებისა და ბიუროკრატიის რელიგიურ-ნაციონალური პოლიტიკა კავკასიასა და, კერძოდ, აფხაზეთის რეგიონში. სტატია საყურადღებოა როგორც ფაქტობრივისტორიოგრაფიული, ისე კონფლიქტოლოგიური და პოლიტოლოგიური, ეკლესიოლოგიური და თეოლოგიური თვალსაზრისით. მასში მოცემულია იმ ეთნოკონფლიქტების ანალიზი, რომელთაც

XIX-XX სს-ის მიჯნაზე საქართველოს ამ რეგიონში ჰქონდა ადგილი.

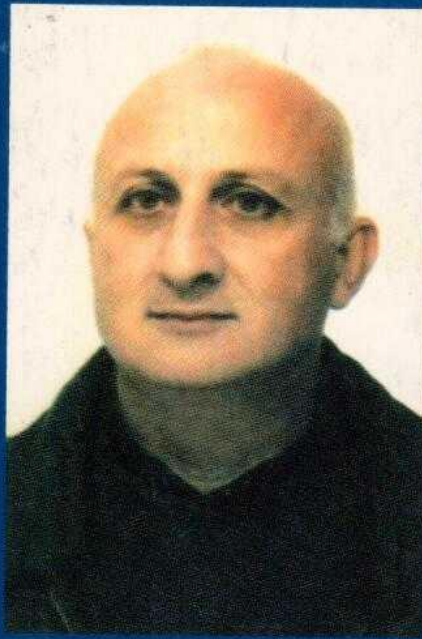
ავტორი რუსეთის საეკლესიო-მისიონერულ პოლიტიკას ქრისტიანი თეოლოგის თვალთ ანალიზებს და რეკომენდაციებსაც გვთავაზობს. მის მსჯელობას დემოკრატიისა და სამოქალაქო საზოგადოების იდეამდე მივყავართ, რაც, ამავე დროს, ქრისტიანული სარწმუნოების იდეალია.

სტატია განმსჭვალულია აფხაზი ხალხისადმი თანაგრძნობით და იქვე მინიშნებულია ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ისეთი მოდელი, რომელიც რელიგიური და ეთნიური უმცირესობების უფლებებს დაიცავს და მშვიდობისათვის მყარ საფუძველს შექმნის.

წმ. ამბროსის რეკომენდაციები და წინადადებები დღესაც აქტუალურად გამოიყურება. ვიმედოვნებთ, რომ მათი გათვალისწინება ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების საქმეში დადებით როლს შეასრულებს და ხელს შეუწყობს ჩვენი საზოგადოების ჰუმანიზაციას.

გიორგი ხუციშვილი

*კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების
საერთაშორისო კვლევითი ცენტრის
გამგეობის თავმჯდომარე,
ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი*

ნუგზარ პაპუაშვილი

NUGZAR PAPUASHVILI

მუშაობს ფილოლოგიის, ქრისტიანული თეოლოგიისა და რელიგიათმცოდნეობის საკითხებზე. სამეცნიერო ხარისხი მოპოვებული აქვს კოდიკოლოგიისა და ტექსტოლოგიის დარგში. არის ძველი ხელნაწერების ისტორიის მკვლევარი, „სალვთისმეტყველო კრებულის“ ორი სპეციალიზებული ნომრისა და ჟურნალ „სიტყვის“ რედაქტორი, ავტორი წიგნებისა: „რელიგიის კარიბჭე“, „მსოფლიოს რელიგიები საქართველოში“, „საქართველოს ეკლესია ორ მსოფლიო ომს შორის“ და „საქართველო და მსოფლიოს რელიგიები“

მისი პუბლიკაციების უმრავლესობა საეკლესიო ცხოვრების წარსულისა და თანამედროვეობის, სახელმწიფოსა და ეკლესიის, საეკლესიო და სამოქალაქო საზოგადოებების ურთიერთობათა პრობლემებს ეძღვნება.

is working on issues of Christian theology and religious studies. Mr. Papuashvili has earned his Ph.D. in Philologist. He is a researcher of old manuscripts and editor of “Theological Collection” and “Sitkva” (word) magazines. He has published three monographs: “Gates of Religion”, “World Religions in Georgia”, “Georgian Church between the Two World Wars” and “Georgia and the World Religions”

Most of his publications are devoted to the problems of relation between past and present, the State and religion, ecclesiastic and secular societies.

ISBN 99940-805-9-8